

Godina XXVII - Broj 21

ZENICA, četvrtak, 01.12.2022.god.

USTAVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

693.

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje je predočio Kantonalni sud u Zenici u vezi sa ocjenom ustavnosti člana 1. Odluke o izmjeni Odluke o opštinskim komunalnim taksama (Prečišćeni tekst), broj: 01-188/16, od 29.12.2016. godine Opštine Vareš, na osnovu člana IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave održanoj dana 26.10.2022. godine, donio je

P R E S U D U

Utvrđuje se da član 1. Odluke o izmjeni Odluke o opštinskim komunalnim taksama (Prečišćeni tekst), broj: 01-188/16, od 29.12.2016. godine nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“ i „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

O b r a z l o ž e n j e

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Zenici (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) obratio se Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) podneskom broj: 004-0-SuDp-22-00676 od 03.06.2022. godine, zaprimljenom dana 06.06.2022. godine i predočio ustavno pitanje u vezi sa ocjenom ustavnosti člana 1. Odluke o izmjeni Odluke o opštinskim komunalnim taksama (Prečišćeni tekst), broj: 01-188/16, od 29.12.2016. godine (u daljem tekstu: osporena odredba), kojim je izmijenjen Tarifni broj 4. Odluke o opštinskim komunalnim

taksama (Prečišćeni tekst), br. 01-49/13 od 18.02.2013. godine. (Napomena: uz Odluku o opštinskim komunalnim taksama u prečišćenom tekstu, kao i uz Odluku o njenim izmjenama i dopunama se umjesto uobičajenog navođenja broja ili brojeva službenog glasila, radi identifikacije navode broj odgovarajuće odluke i datum donošenja, jer su iste objavljene samo na oglasnoj tabli i web stranici, pošto Opština Vareš ne izdaje službeno glasilo).

Ustavno pitanje se pojavilo kao prethodno pitanje u upravnom sporu koji se vodi pred Kantonalnim sudom u Zenici, pod brojem: 04 0 U 01372422 U, pokrenut po tužbi tužioca „HATRICK“ d.o.o. Vitez, protiv Rješenja tuženog Federalnog ministarstva finansija/Federalnog ministarstva financija, br. 03-15-293/19 od 23.02.2022. godine.

U smislu člana IV.C.3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Kantonalni sud u Zenici je ovlašten za pokretanje ovog postupka.

2. Stranke u postupku

U skladu sa članom 39. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 6/95 i 37/03), stranke u ovom ustavnosudskom postupku su podnosilac zahtjeva, „HATRICK“ d.o.o. Vitez, zastupan putem punomoćnika Čengić Samira, advokata iz Sarajeva i Federalno ministarstvo finansija/Federalno ministarstvo financija kao stranke u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Zenici i Opštinsko vijeće Vareš, kao donosilac Odluke o izmjeni Odluke o opštinskim komunalnim taksama čija odredba se osporava.

3. Bitni navodi zahtjeva

U postupku rješavanja upravnog spora po tužbi tužioca „HATRICK“ d.o.o. Vitez, protiv rješenja Federalnog ministarstva finansija/Federalnog ministarstva financija, broj: 03-15-293/19, od 23.02.2022. godine, pred Kantonalnim sudom u Zenici, pojavilo se, kao prethodno,

pitanje da li je osporena odredba u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

U zahtjevu se navodi da je tužilac, između ostalog, Kantonalnom sudu u Zenici “predložio kao prethodno pitanje podnošenje ustavnog pitanja Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine u vezi saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine Odluke o komunalnim taksama Opštine Vareš...”, te odluka o njenim izmjenama i dopunama iz 2013. i 2016. godine, sa akcentom na izmijenjeni Tarifni broj 4. koji je sastavni dio Odluke, a čiji donosilac je Opštinsko vijeće Opštine Vareš. Tužilac naime u tužbi ističe, da se visina komunalne takse u osnovi i dalje određuje tako da se imaoci firmi, unutar svake od opštinskih zona, stavljaju u nejednak i neravnopravan položaj, jer se komunalna taksa određuje u različitim iznosima zavisno o djelatnosti koju obavljaju.

Podnosilac zahtjeva je “s obzirom na ovakav prijedlog tužioca kao i ukazanu potrebu”, a koristeći svoja ustavna ovlaštenja, predočio ovom sudu ustavno pitanje ocjene ustavnosti osporene odredbe kojom se Tarifni broj 4. mijenja tako da se za svaku istaknutu firmu, oznaku, obilježje ili natpis na poslovnim ili drugim prostorijama ili objektima, zavisno o vrsti djelatnosti, utvrđuje visina opštinske komunalne takse u godišnjem iznosu.

Podnosilac zahtjeva ističe da iz osporene odredbe proizilazi da je Opštinsko vijeće Vareš, unutar svake od četiri opštinske zone, za različite djelatnosti utvrdilo znatno različite iznose komunalne takse, što predstavlja razliku u odnosu na Tarifni broj 4. prije pomenute izmjene, prema kojem je visina takse za istaknutu firmu zavisila o zoni i o tome da li je obaveznik pravno ili fizičko lice, ali nije zavisila o vrsti djelatnosti obaveznika.

S tim u vezi podnosilac zahtjeva predočio je Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje kako bi Ustavni sud Federacije utvrdio da li je osporena odredba u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

U skladu sa čl. 16. i 17. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije je aktima broj: U-21/22, od 10.06.2022. godine, pozvao „HATRICK“ d.o.o. Vitez, Federalno ministarstvo financija/Federalno ministarstvo finansija i Opštinsko vijeće Opštine Vareš, da kao stranke u ustavnosudskom postupku u roku od 30 dana od dana prijema akta suda, dostave odgovor na zahtjev Kantonalnog suda u Zenici.

Podneskom broj: 02-1213/22, od 16.06.2022. godine, zaprimljenim dana 20.06.2022. godine, Opštinski načelnik Opštine Vareš dostavio je ovjeren prepis Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o Opštinskim komunalnim taksama (Prečišćeni tekst), broj: 01-188/16, od 29.12.2016. godine, dok donosilac osporene Odluke Opštinsko vijeće Opštine Vareš u datom roku nije dostavilo dodatno pojašnjenje, odnosno odgovor na zahtjev o razlozima donošenja izmjene koja se osporava.

U odgovoru na zahtjev od 24.06.2022. godine, koji je dostavio punomoćnik „HATRICK“ d.o.o. Vitez, navodi se da osporena odredba nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, iz razloga što je osnovni kriterij za utvrđivanje visine komunalne takse na istaknutu firmu, djelatnost koju obavlja obaveznik plaćanja takse. S tim u vezi, ukazuje na presude Ustavnog suda Federacije, br. U-78/14 od 07.07.2015. godine, U-56/14 od 24.02.2015. godine, U-65/13 od 13.05.2014. godine i U-68/14 od 21.01.2015. godine, u kojima je Ustavni sud Federacije utvrdio da djelatnost imaoca firme ne može biti kriterij za utvrđivanje visine komunalne takse za istaknutu firmu.

5. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član II.A.2.(1) c)

Federacija će osigurati primjenu najviše nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu ovog ustava. Posebno:

(1) Sva lica na teritoriji Federacije uživaju prava na:

c) na jednakost pred zakonom;

Član IV.C.3.10. (4)

Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u toku postupka pred tim sudom.

Član VI.4.b)

Opštinsko vijeće:

b) usvaja opštinski budžet i donosi propise o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno finansiranje koje nisu osigurali kantonalna ili federalna vlast; i

Amandman VIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član III.1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

"U isključivoj su nadležnost Federacije:

d) donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije,

B. Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH”, br.: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15)

Član 13. stav 1. tačka c) i stav 4.

Pored udjela u raspodjeli prihoda iz člana 6. ovog Zakona, jedinicama lokalne samouprave pripadaju i drugi javni prihodi kako slijedi:

(...)

c) naknade i takse u skladu sa propisima jedinica lokalne samouprave;

(...)

Opštinska vijeća donose propise kojima se utvrđuje visina naknada po osnovu korištenja i uređenja zemljišta,

kao i visina drugih naknada, novčanih kazni i taksi u njihovoj nadležnosti.

C. Odluka o izmjeni Odluke o opštinskim komunalnim taksama (Prečišćeni tekst) broj: 01-188/16, od 29.12.2016. godine

Član 1.- osporena odredba

U Odluci o opštinskim komunalnim taksama (Prečišćeni tekst), broj: 01-49/13, od 18.02.2013. godine i broj: O1-319/13, od 28.11.2013. godine u članu 1. Tarifni broj 4. mijenja se i glasi:

„TARIFNI BROJ 4.

Za svaku istaknutu firmu, oznaku, obilježje ili natpis na poslovnim ili drugim prostorijama ili objektima, kojima se označava da određeno pravno ili fizičko lice obavlja određenu djelatnost, utvrđuje se opštinska komunalna taksa u godišnjem iznosu kako slijedi:

I ZONA (obuhvaća naseljeno mjesto Vareš)

Pravno lice / Fizičko lice

1. Proizvodne djelatnosti	1.000,00 KM / 170,00 KM
2. Proizvodnja hrane i pića	300,00 KM / 170,00 KM
3. Trgovinska i ugostiteljska djelatnost	600,00 KM / 200,00 KM
4. Energetske, poštanske, telekomunikacijske i finansijske djelatnosti	2.000,00 KM / 500,00 KM
5. Djelatnosti igara na sreću	2.000,00 KM / -----
6. Uslužne djelatnosti (pravne, računovodstvene, knjigovodstvene i kontrolne djelatnosti, auto servisi, automehaničarske aktivnosti, auto praonice, auto škole, frizerski saloni, taksi vozači, poljoprivredne zadruge i slično)	250,00 KM / 100,00 KM
7. Bankomati	1.000,00 KM / -----
8. Apoteke	1.000,00 KM / -----
9. Ostale nespomenute djelatnosti	500,00 KM / 100,00 KM

II ZONA (obuhvaća naseljena mjesta Vareš-Majdan, Dabravine, Rajčevac, Ljepovići i Ponikve)

Pravno lice / Fizičko lice

1. Proizvodne djelatnosti	950,00 KM / 160,00 KM
2. Proizvodnja hrane i pića	285,00 KM / 160,00 KM
3. Trgovinska i ugostiteljska djelatnost	530,00 KM / 170,00 KM

4. Energetske, poštanske, telekomunikacijske i finansijske djelatnosti	1.950,00 KM / 450,00 KM
5. Djelatnosti igara na sreću	1.950,00 KM / -----
6. Uslužne djelatnosti (pravne, računovodstvene, knjigovodstvene i kontrolne djelatnosti, auto servisi, automehaničarske radionice, auto praonice, auto škole, frizerski saloni, taksi vozači, poljoprivredne zadruge i slično)	230,00 KM / 90,00 KM
7. Bankomati	950,00 KM / -----
8. Apoteke	950,00 KM / -----
9. Ostale nespomenute djelatnosti	480,00 KM / 95,00 KM

III ZONA (obuhvaća naseljena mjesta Hodžići, Pajtov Han, Zvijezda, Ivančevo i Gornja Vijaka)

Pravno lice / Fizičko lice

1. Proizvodne djelatnosti	900,00 KM / 150,00 KM
2. Proizvodnja hrane i pića	270,00 KM / 150,00 KM
3. Trgovinska i ugostiteljska djelatnost	520,00 KM / 170,00 KM
4. Energetske, poštanske, telekomunikacijske i finansijske djelatnosti	1.900,00 KM / 400,00 KM
5. Djelatnosti igara na sreću	1.900,00 KM / -----
6. Uslužne djelatnosti (pravne, računovodstvene, knjigovodstvene i kontrolne djelatnosti, auto servisi, automehaničarske radionice, auto praonice, auto škole, frizerski saloni, taksi vozači, poljoprivredne zadruge i slično)	210,00 KM / 80,00 KM
7. Bankomati	900,00 KM / -----
8. Apoteke	900,00 KM / -----
9. Ostale nespomenute djelatnosti	460,00 KM 90,00 KM

IV ZONA (obuhvaća ostala naseljena mjesta)

Pravno lice / Fizičko lice

1. Proizvodne djelatnosti	850,00 KM 140,00 KM
2. Proizvodnja hrane i pića	260,00 KM 140,00 KM
3. Trgovinska i ugostiteljska djelatnost	500,00 KM 150,00 KM
4. Energetske, poštanske, telekomunikacijske i finansijske djelatnosti	1.850,00 KM / 350,00 KM
5. Djelatnosti igara na sreću	1.850,00 KM / -----

6. Uslužne djelatnosti (pravne, računovodstvene, knjigovodstvene i kontrolne djelatnosti, auto servisi, automehaničarske radionice, auto praonice, auto škole, frizerski saloni, taksi vozači, poljoprivredne 1811adruga I slično)	200,00 KM / 70,00 KM
7. Bankomati	850,00 KM / -----
8. Apoteke	850,00 KM / -----
9. Ostale nespomenute djelatnosti	440,00 KM / 85,00 KM

NAPOMENA: Pravno lice koje u svom sastavu posjeduje više poslovnih jedinica čije je sjedište u Opštini Vareš, za firmu istaknutu u svom sjedištu plaća punu taksu predviđenu ovom tarifom, a za svaku ostalu istaknutu firmu 25% od utvrđenog iznosa.

Utvrđena komunalna taksa za niskoakumulativne djelatnosti umanjuje se za 50%.

Ako se firma ističe u II polugodištu tekuće godine, komunalna taksa se razrezuje u iznosu od 50% propisane“.

6. Sudska praksa Ustavnog suda Federacije

Presude br.: U-27/06 od 19.10.2006. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 77/06), U-37/12 od 26.02.2013. godine („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/13 i 91/13), U-16/17 od 18.04.2018. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 57/18) i dr.

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Imajući u vidu ustavnosudsku praksu Ustavnog suda Federacije, odnosno stanovište potvrđeno u brojnim predmetima u kojima je Sud odlučivao o ustavnosti odluka o komunalnim taksama, Ustavni sud Federacije smatra da u konkretnom predmetu nema činjeničnih pitanja koja bi bilo potrebno neposredno razjasniti na javnoj raspravi, pa je postupio u skladu sa odredbama člana 13. stav 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine i na sjednici bez javne rasprave, razmotrio sve činjenice koje proizilaze iz zahtjeva, odgovora na zahtjev i cjelokupne dokumentacije u spisu predmeta, te na osnovu tih činjenica ocijenio ustavnost osporenog člana Odluke.

Pri odlučivanju o ovom predočenom ustavnom pitanju, Ustavni sud Federacije polazi od odredbe člana II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je za sva lica na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine utvrđena ustavna garancija jednakosti pred zakonom. Isto tako, utvrđeno je da je prema Amandmanu VIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine u isključivoj nadležnosti

Federacije donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije kao i fiskalna politika Federacije, te da je Federacija na osnovu ovog ustavnog ovlaštenja donijela Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine, kojim se uređuje pripadnost javnih prihoda, koji su ustanovljeni zakonima Federacije Bosne i Hercegovine (član 1. Zakona), a kojim je također propisano učešće jedinice lokalne samouprave u ostalim javnim prihodima (član 13. tačka c) citiranog Zakona, te da se istim članom propisuje ovlaštenje opštinskih vijeća da donose propise kojima se uređuje visina naknada po osnovu korištenja i uređenja zemljišta, kao i visina drugih naknada, novčanih kazni i taksi u njihovoj nadležnosti.

Analizom činjenica i dokaza sadržanih u spisu, utvrđeno je da se predočeno ustavno pitanje pojavilo kao prethodno pitanje u upravnom sporu koji se vodi pred Kantonalnim sudom u Zenici, po tužbi tužioca „HATRICK“ d.o.o. Vitez, pod brojem 04 0 U 01372422 U, protiv rješenja Federalnog ministarstva finansija/ Federalnog ministarstva financija broj: 03-15-293/19 od 23.02.2022. godine, kao drugostepenog akta o razrezu komunalne takse na istaknuti naziv firme za 2017. godinu, a koji je izvršen je na osnovu Odluke o opštinskim komunalnim taksama (Prečišćeni tekst), nakon njene posljednje izmjene osporenom odredbom.

Ustavni sud Federacije napominje, da je i ranije odlučivao o ustavnosti propisa o komunalnim taksama Opštine Vareš, pa je tako donesena Presuda broj: U-27/06, od 19.10.2006. godine, („Službene novine Federacije BiH“, broj: 77/06), kojom je utvrđeno da “Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o opštinskim komunalnim taksama Opštinskog vijeća Vareš broj: 01-15/04 od 05.02.2004. godine, kojom je izmijenjen Tarifni broj 4. Odluke o opštinskim komunalnim taksama broj: 01-14/99 od 03.02.1999. godine, nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.” Potom je Presudom broj: U-37/12, od 26.02.2013. godine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 33/13 i 91/13), Ustavni sud Federacije utvrdio da “član 1. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o opštinskim komunalnim taksama, broj:01-62/07 od 29.03.2007.

godine, Tarifni broj 4. Opštine Vareš, nije u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.”

Nakon donošenja ove druge presude, Ustavni sud Federacije je aktom broj: S-1-4/13 od 22.07.2013. godine zatražio od Premijera Federacije Bosne i Hercegovine obavještenje o izvršenju presuda, među kojima i Presude U-37/12. S ciljem izvršenja te presude, Načelnik Opštine Vareš je informisao Premijera Federacije Bosne i Hercegovine da je Opština Vareš pripremila Nacrt Odluke o opštinskim komunalnim taksama čije razmatranje je bilo predviđeno na sjednici Opštinskog vijeća krajem oktobra 2013. godine. Opštinsko vijeće Vareš je potom putem faksa dostavilo Ustavnom sudu Federacije Obavijest broj: 01-301/13 od 30.10.2013. godine iz koje se vidi da je na 12. sjednici održanoj 29.10.2013. godine razmatran “Prijedlog Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o opštinskim komunalnim taksama – Prečišćeni tekst”, a izjašnjavanje o toj odluci uslijedilo je na 13. sjednici održanoj dana 28.11.2013. godine, kada je ista i donesena.

Članom 1. te Odluke, izmijenjen je sporni Tarifni broj 4. Odluke o opštinskim komunalnim taksama iz kojeg je uklonjen diskriminirajući kriterij vrste privredne djelatnosti koju obaveznik obavlja, te utvrđena jedinstvena visina takse za istaknutu firmu u svakoj od četiri opštinske zone (u zoni I 1000,00 KM za pravna i 200,00 KM za fizička lica, u zoni II 950,00 KM odnosno 180,00 KM, u zoni III 900,00 KM odnosno 160,00 KM, te u zoni IV 850,00 KM odnosno 150,00 KM). Na taj način je bio otklonjen razlog neustavnosti utvrđen Presudom U-37/12.

Analizirajući osporenom odredbom izmijenjeni Tarifni broj 4. Odluke o opštinskim komunalnim taksama, utvrđeno je da je Opština Vareš ponovo za različite vrste privredne djelatnosti utvrdila znatno različite iznose komunalne takse, koji se, za pravna lica, kreću u rasponu od 250,00 KM do 2.000,00 KM u prvoj zoni, od 230,00 KM do 1.950,00 KM u drugoj zoni, od 210,00 KM do 1.900,00 KM u trećoj, te od 200,00 KM do 1.850,00 KM u četvrtoj zoni. Kada se ima u vidu stanje prije stupanja na snagu osporene odredbe, kada je visina takse na istaknutu firmu bila jednaka za sve obaveznike unutar pojedinih zona, posve je bjelodano da je Opštinsko vijeće Opštine Vareš osporenom odredbom ponovo uvelo diskriminirajući kriterij djelatnosti kod određivanja visine komunalne takse za istaknutu firmu, te je iz tog razloga odlučeno kao u dispozitivu ove presude.

Ustavni sud Federacije smatra, da s obzirom na gore izloženo nije potrebno dalje obrazlagati ovu odluku, već upućuje na obrazloženja brojnih ranijih presuda koje se odnose na opštinske komunalne takse, posebno na one koje se neposredno tiču Opštine Vareš i koje su gore spomenute i citirane.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je jednoglasno, u sastavu: Aleksandra Martinović, predsjednica Suda, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, dr.sc. Kata Senjak i prof.dr. Edin Muminović, sudije Suda.

Broj: **U-21/22**
Sarajevo, 26.10.2022. godine

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine

Aleksandra Martinović, s.r.

693.

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, одлучујући о уставном питању које је предочио Кантонални суд у Зеници у вези са оцјеном уставности члана 1. Одлуке о измјени Одлуке о општинским комуналним таксама (Пречишћени текст), број: 01-188/16, од 29.12.2016. године Општине Вареш, на основу члана IV.Ц.3.10.(2) д Устава Федерације Босне и Херцеговине, на сједници без јавне расправе одржаној дана 26.10.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Утврђује се да члан 1. Одлуке о измјени Одлуке о општинским комуналним таксама (Пречишћени текст), број: 01-188/16, од 29.12.2016. године није у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Пресуду објавити у „Службеним новинама Федерације БиХ“ и “Службеним новинама Зеничко-добојског кантона“.

Образложење

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Кантонални суд у Зеници (у даљем тексту: подносилац захтјева) обратио се Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) поднеском број: 004-0-СуДп-22-00676 од 03.06.2022. године, за примљеном дана 06.06.2022. године и предочио уставно питање у вези са